

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREDI YA 12

XITSONGA: RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA (FAL)

PAPILA RA VUNHARHU (P3)

HUKURI 2025

TIMARAKA: 100

NKARHI: Tiawara ti2½

Papila leri ri na tipheji ta 6.

SWITSUNDZUXO NA VUXOKOXOKO

1. Papila leri ra swivutiso ri avanyisiwile hi SWIYENG E SWINHARHU:

XIYENG E XA A:	Xitsalwana	(50)
XIYENG E XA B:	Xitshuriwa xa xitsalwambiko xo leha	(30)
XIYENG E XA C:	Xitshuriwa xa xitsalwambiko xo koma	(20)
2. Hlamula xivutiso XIN'WE eka xiyenge XIN'WANA na XIN'WANA.
3. Tsala hi ririmi leri u kamberiwaka hi rona.
4. Sungula xiyenge XIN'WANA na XIN'WANA eka pheji YINTSHWA.
5. U fanele u kunguhata (Xik.:hi ku tirhisa mepe wa miehleketo/dayagiramu/chari ya nkholuko/marito ya nkoka), hlela no hlayisisa ntirho wa wena. Nkunguhato wu fanele wu vonaka EMAHLWENI ka xitshuriwa xin'wana na xin'wana.
6. Minkunguhato hinkwayo yi fanele yi kombisiwa. U tsundzuxiwa ku endla nkhwati eka minkunguhato hinkwayo.
7. U tsundzuxiwa swinenenene ku tirhisa minkarhi hindlela leyi landzelaka:

XIYENG E XA A:	Timinete ta 80	
XIYENG E XA B:	Timinete ta 40	
XIYENG E XA C:	Timinete ta 30	
8. Nombora tinhlamulo tanihilaha ti nomboriweke hakona eka papila leri ra swivutiso.
9. Tsala nhlokomhaka leyi faneleke eka nhlamulo yin'wana na yin'wana.
10. U NGA tekeli enhlokweni nhlokomhaka loko u hlayela ntsengo wa marito.
11. Tsala swi basa no vonaka.

XIYENGE XA A: XITSALWANA**XIVUTISO XA 1****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwana hi yona kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwana xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 250–300 wa marito.

- 1.1 Siku leri vahaxi va rhediyo va nga endzela muganga wa ka hina. [50]
- 1.2 Matikhomelo ya vadyondzi eswikolweni ma kavanyeta tidyondzo. [50]
- 1.3 Loko a ndzo va xiyimbeleri xa ndhuma. [50]
- 1.4 Swifambo swa mani na mani i swa nkoka eku hanyeni ka masiku hinkwawo. Pfumela kumbe u kaneta. [50]
- 1.5 Vunene na vubihi byo va vadyuhari va ngenela mphikizano wa swa mintlangu. [50]

Hlawula xifaniso XIN'WE eka leswi nga laha hansi kutani u tsala xitsalwana hi xona. Tsala nomboro ya xivutiso xa (1.6, 1.7 KUMBE 1.8), u tlhela u nyika nhlokomhaka leyi faneleke.

LEMUKA: Ku fanele ku va na vuxaka exikarhi ka nhlokomhaka na xifaniso lexi u xi hlawuleke.

1.6

[Xi huma eka www.google.com]

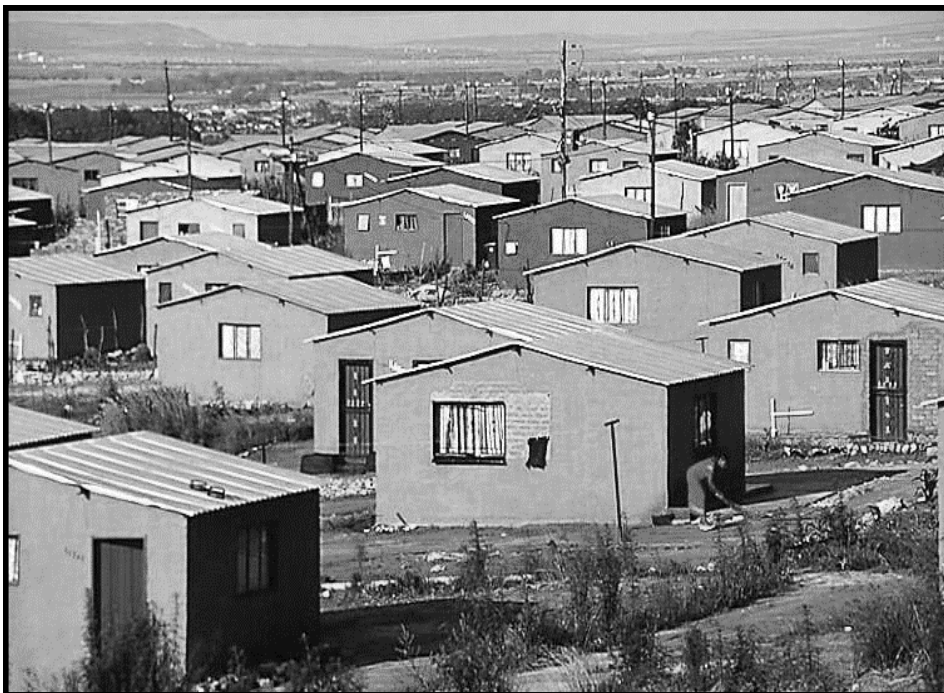
[50]

1.7

[Xi huma eka www.google.com]

[50]

1.8

[Xi huma eka www.google.com]

[50]

NTSENGO WA XIYENGE XA A:

50

XIYENGE XA B: XITSHURIWA XA XITSALWAMBIKO XO LEHA**XIVUTISO XA 2****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 120–150 wa marito.
- Sungula nhlamulo ya wena eka PHEJI YINTSHWA.

2.1 PAPILA RA XIMFUMO

Emugangeni wa ka n'wina ku na tin'hwetini tinharhu mati ma nga humi etipompini. Tsalela mukhanselara wa wadi u kombela ku pfuniwa eka xiphiko lexi.

[30]**2.2 ATIKILI YA MAGAZINI**

Tsala atikili leyi u nga ta yi rhumela eka magazini ya 'Khomanani', u hlamusela hi feme yo foroma switina leyi sunguriweke hi vantshwa emugangeni wa ka n'wina.

[30]**2.3 AJENDA NA MAKANELWA**

U matsalana wa nhlango wa 'A hi tivaneni' eka ndyangu wa ka n'wina. Tsala ajenda na makanelwa ya nhlangeletano leyi mi veke na yona.

[30]**2.4 INTHAVHIYU**

Tsala inthavhiyu exikarhi ka n'wambhuri wa ndhawu ya ka n'wina loyi a ha ku tlhomiwaka xidhlodlo na muteki wa mahungu wa xitichi xa thelevhixini.

[30]**NTSENGO WA XIYENGE XA B: 30**

XIYENGE XA C: XITSHURIWA XA XITSALWAMBIKO XO KOMA**XIVUTISO XA 3****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 80–100 wa marito. (U nga tluli pheji yin'we yo hlamulela eka yona.)
- Sungula nhlamulo ya wena eka PHEJI YINTSHWA.

3.1 FULAYARA

U sungurile bindzu ra swa masisi eka ndhawu leyi u tshamaka eka yona. Tsala fulayara u tivisa vanhu hi bindzu ra wena.

[20]**3.2 SWIHUNGWAHUNGWANA SWA BUKU YA XIKANDZA (FACEBOOK MESSENGER)**

Tsala ku hlamulana ka mune ka wena na munghana wa wena mayelana na mhangu ya vugevenga leyi nga humelela hi ku hela ka vhiki emugangeni wa ka n'wina.

[20]**3.3 SWILETELO**

Ekerekeni ya n'wina, mi na ntirho wo tlakusa nkwama wa kereke. Tsala swiletelo swo suka exitichini xa mabazi ku fika ekerekeni ya n'wina leswi nga ta landzeleriwa hi vanhu vo huma eka tikereke tin'wana.

[20]

NTSENGO WA XIYENGE XA C:	20
NTSENGO WA TIMARAKA:	100